

אסתטיקה

בין ציור לצילום

אסתטיקה ואומנות

מאי 2021

כתב: דוד ששון

הגדרת המונח אסתטיקה

■ אסתטיקה היא ענף של הפילוסופיה העוסק, בין היתר, בשאלות היופי ואפיונו.

האסתטיקה בוחנת מהו תפקידו של היופי ביצירת האמנות ואת הדרכים ליצירת יופי.

האסתטיקה באומנות היא רבת משמעות, הן בציור והן בצילום, ונקודות הדמיון בהפקת יצירה אסתטית הן דומות

ציור דייגים בתאילנד

ציור קערת פירות

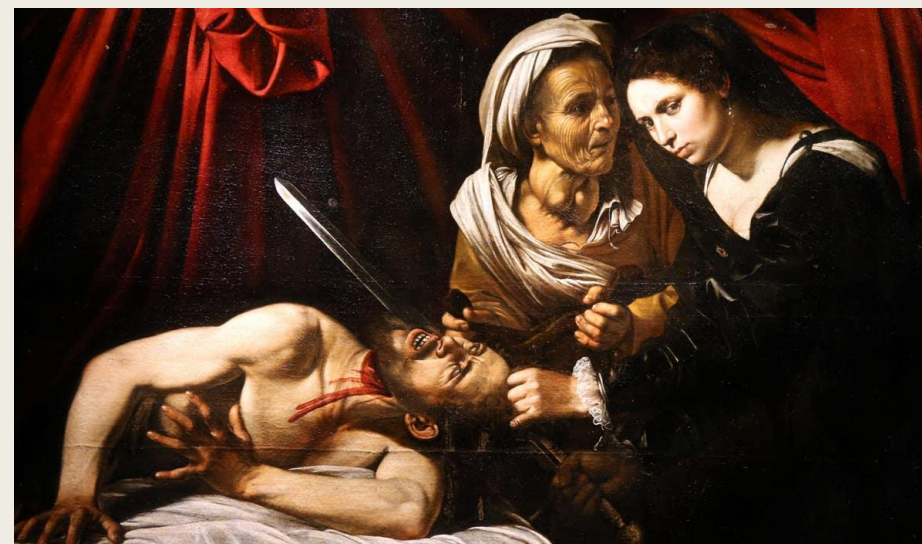
אסתטיקה באומנות, בין ציור לצילום.

■ על מנת להבין ולהעריך אסתטיקה, חשוב להביט בתמונות של ציירים מפורסמים עוד לפני המצאת המצלמה.

■ כל צייר טוב היה משקיע שעות רבות בבד הציור על מנת ליצור אסתטיקה נכונה ותמונה מיטבית.

קאראווג'ו

רמברנדט

■ בדרך כלל, אסתטיקה היא עניין של אינסטינקט של האומן, אך ניתן ללמוד כיצד לייעל ולתקן משגים.

■ בתוך הציורים של האומנים, קיימים כל האלמנטים הקשורים למבנה היצירה האסתטית (צילום או תמונה):

קומפוזיציה,

שיווי משקל,

סימטריה,

זוויות האובייקט,

פוקוס,

תאורה,

חלל ראש, חלל דיבור ועוד.

מונח ראשון - קומפוזיציה

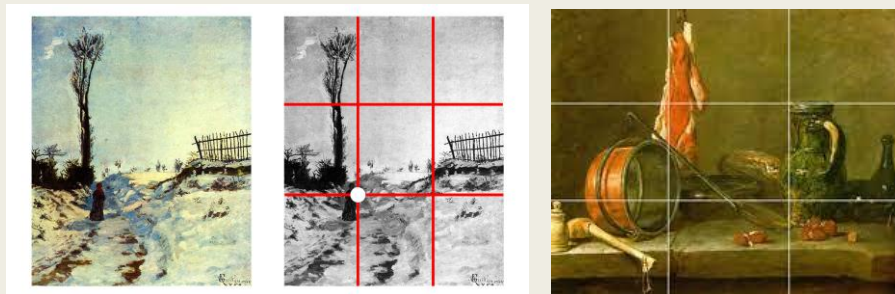
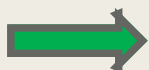
- קומפוזיציה (Composition) פירוש מילולי: מיקום – יחד.
 - קומפוזיציה היא האופן שבו נבנה את הפריים שלנו בצילום או בציור, ונציג את הדברים שבו.
 - למעשה, הקומפוזיציה היא סידור וארגון של כל מרכיבי היצירה בחלל, בסדר מסוים או על פני מצע.
- היא נועדה כדי ליצור חוויה מועדפת לצופה.

כיצד ניתן להשוות את הקומפוזיציה בין שתי היצירות?

צילום

ציור

- בקומפוזיציה האמנים בונים את התמונה, מחליטים על צורתה, מה יהיה בתוכה ומה יישאר בחוץ, האומן מחליט איך לנצל את המרחב בצורה נכונה וכדומה.

שיווי משקל

■ הכלל החשוב באסתטיקה בכל ציור או צילום הוא נושא **שיווי המשקל**:

ה"פריים" של תמונה או ציור, אינו יכול להיות מלא בצד אחד של התמונה, וריק לגמרי בצדה השני.

במקרה כזה התמונה "נופלת" ואין בה שיווי משקל.

בציור זה של בוטצ'לי, המוקד בתמונה הוא האישה מצד ימין.

למרות שהדמות היא מוקד העניין, לא ניתן להשאיר את צד

שמאל שבתמונה "ריק" לגמרי, אחרת בתמונה לא יהיה שיווי

משקל.

הצייר הוסיף את המיטה והכרית, בגובה מסוים מעל הדמות ובכך

יצר איזון בציור.

■ בצילום זה אנו רואים כי הפריים מלא משני צדדיו.

מצד שמאל החיילים מתקדמים אל המפגין, ומצד

ומצד ימין המפגין מניף את ידיו אל מול החיילים.

הצילום הוא מאוזן מבחינת "המשקל" שקיים

בפריים.

סימטריה

■ סימטריה היא טכניקה חשובה שיוצרת אסתטיקה הן בציור והן בצילום:

בצילום מצולם כלב הממוקם בדיוק באמצע הפריים.

משני צדדיו, קיים הגשר שבנוי אף הוא בצורה סימטרית.

הסימטריה המדוייקת בתמונה יוצרת צילום אסתטי.

ציור זה של רפי פרץ, אומן ישראלי, מבליט את נושא הסימטריה.

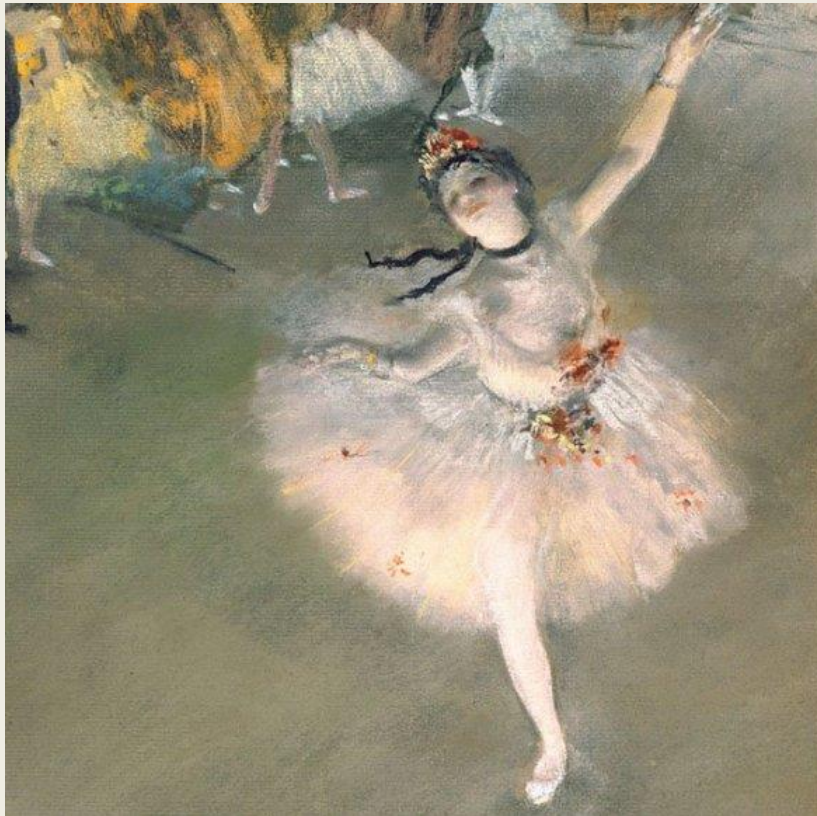
המשקל בתמונה הוא שווה בשני צדדיו, עובדה שיוצרת

ציור נעים לעין ואסתטי.

זוויות

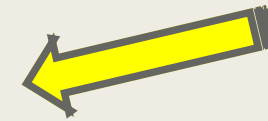
■ אחת הטכניקות לקומפוזיציה מעניינת ואסתטית היא זווית הצילום.

זווית הצילום (נמוכה, גבוהה) משנה את מבנה הפריים ויוצרת משמעות שונה ליצירה.

ציור של של 'אדגר דגה', הוא מבט מלמעלה על הרקדנית.

זווית עליונה.

צילום זה הוא צילום מזווית

תחתונה.

פוקוס וחדות

■ חדות התמונה היא טכניקה נוספת שמבליטה חלקים אחדים בפריים ומטשטשת חלקים אחרים.

■ בציור זה של 'קלוד מונה' החלק הקרוב לתמונה הוא חד יותר, לעומת החלקים מאחור שצוירו בצורה של מטושטש.
OUT OF FUCOS

טכניקה זו נפוצה מאוד בצילום. "המשחק" עם עומק העדה בעזרת העדשה יוצר איזור חד, ומנגד איזור מטושטש בתמונה.

תאורה

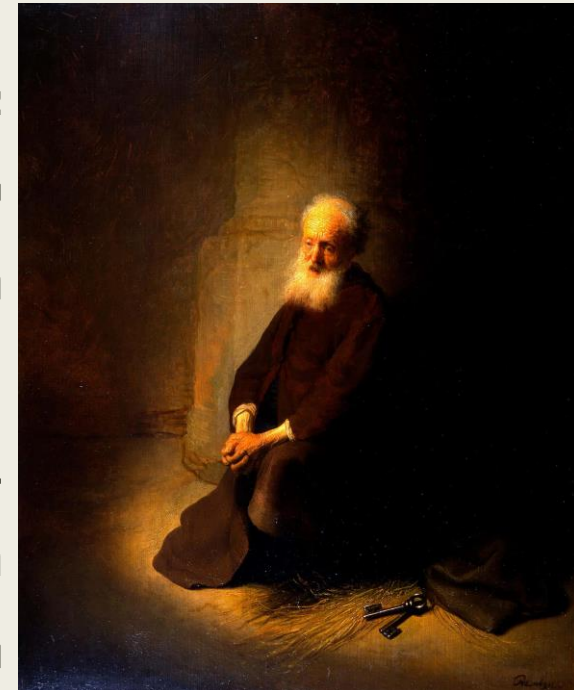
■ אחד האלמנטים החשובים ביצירה אסתטית ואומנותית של צילום או ציור הוא השימוש בתאורה.

התאורה יכולה להדגיש איזורים מסוימים, להסיט את תשומת הלב, וליצור ניגודיות ודרמה.

ציור זה של רמברנדט יוצר הילה דרמטית
סביב דמות הזקן, על ידי 'תאורה' שיצר
האומן.

בציור השני של רמברנדט התאורה מעל
הדמות יוצרת השתקפות מדומה על הרצפה
ומחזקת את הדרמטיות בפריים.

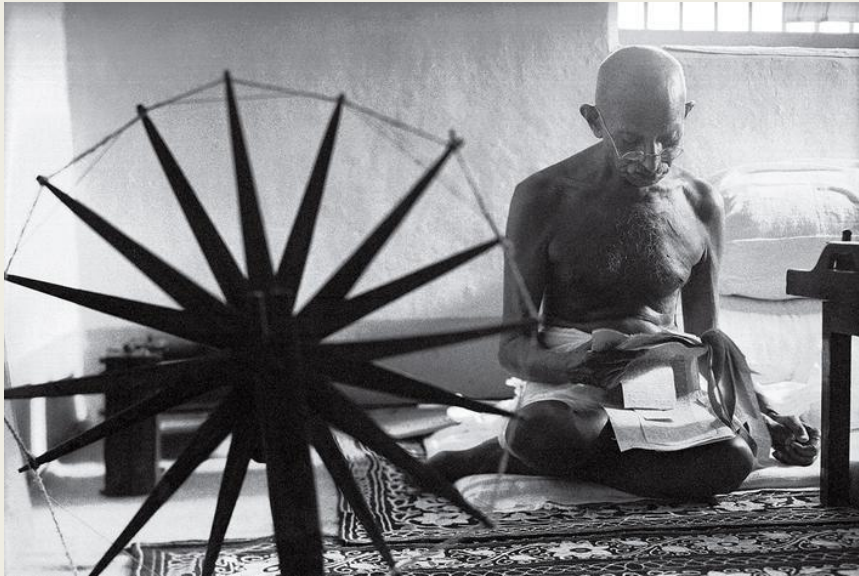
תאורה

השימוש בתאורה ובאור, נפוץ מאוד גם בצילום. התאורה יוצרת ניגודיות, מאירה חלקים בפריים, ומחשיכה חלקים אחרים. טכניקה זו מדגישה אזורים מסוימים, מושכת את תשומת לב העין לאיזורים מסוימים בצילום ותורמת למבע האסתטי של הצילום.

סיכום ומטלה:

- אסתטיקה היא מונח המנסה לתאר יופי והוא קיים בכל תחומי האומנות
- אסתטיקה מורכבת מקומפוזיציה נכונה, שיווי משקל, פוקוס, זווית צילום, ותאורה
- הניתוח של יצירות אומנות מלמד אותנו כיצד הצייר חשב וארגן את התמונה על מנת ליצור יצירת מופת
- דרך הציורים אנחנו יכולים להבין כיצד יש להתייחס לצילומים שלנו.

מטלה

- עליכם לבחור נושא לצילום (סביבה קרובה, רחוקה, טבע, רחוב וכו') ולצלם סדרת תמונות.
- על כל תמונה לייצג היבט אסתטי אחד שלמדנו:
- קומפוזיציה. 10 נק'
- שיווי משקל. 10 נק'
- סימטריה. 10 נק'
- זוויות. 10 נק'
- פוקוס וחדות. 10 נק'
- תאורה. 10 נק'
- יש לבחור ציור אחד של צייר כלשהו ולנתח אותו מבחינה אסתטית כפי שלמדנו. 40 נק'